

NOTAT

Satspuljeprojekt: Implementering af anbefalingerne fra inklusionseftersynet

Baggrund

I foråret 2016 offentliggjorde en ekspertgruppe nedsat af daværende undervisningsminister Ellen Trane Nørby et omfattende inklusionseftersyn. Ekspertgruppen gav en lang række konstruktive anbefalinger til stat, kommuner og skoler i forhold til at arbejde med inkluderende læringsmiljøer for alle børn.

De 98 anbefalinger kan samles i følgende otte temaer:

1. Et bedre sprog og begrebsbrug. Der skal være fokus på, at inklusion handler om en folkeskole med en bred elevsammensætning, og det skal være langt tydeligere, hvordan almenmiljøet skal understøtte elevernes forskellige behov.
2. Der skal være større fokus på progression og opmærksomhed på den enkelte elevs faglige udvikling og trivsel.
3. Faglighed og trivsel skal suppleres med fokus på elevernes sociale og personlige kompetencer, da forskningen peger på, at netop disse er centrale for, hvordan eleverne klarer sig i livet fremover. I den sammenhæng skal elevernes eget perspektiv i højere grad være omdrejningspunktet og en del af løsningen.
4. Der skal være synlig prioritering af indsatser/ressourcer på alle niveauer. Ledelsen på både kommunalt og skoleniveau skal tage stilling til og prioritere, hvilke indsatser der skal arbejdes med, så der skabes det nødvendige rum til at kunne arbejde med læringsmiljøer, og så det ikke er den enkelte lærer eller pædagog, der i praksis kommer til at prioritere.
5. Tidlig indsats bør prioriteres, både i forhold til generelt at styrke almenmiljøet og i forhold til opsporing, forebyggelse og foregribende indsatser.
6. Der skal være hurtig og kvalificeret adgang til viden og hjælp, når lærere og pædagoger står i situationer, hvor de har behov for rådgivning, vejledning eller aflastning. Der skal være en almenkendt struktur og rollefordeling, i forhold til hvordan lærere og pædagoger henter viden og hjælp.
7. Den praksisnære kompetenceudvikling skal styrkes. Denne direkte sparring og supervision er central i arbejdet med at underbygge et inkluderende læringsmiljø.
8. Forældreinddragelse og –ansvar bør styrkes. Dette skal i høj grad underbygges af arbejdet med det inkluderende læringsmiljø, så alle forældre bidrager til skolens fællesskab og bakker op.

KL og regeringen tog fat på en del af anbefalingerne i økonomiaftalen for 2017. Der blev blandt andet aftalt, at arbejdet med at skabe inkluderende læringsmiljøer skal tage udgangspunkt i det enkelte barns læring og trivsel og ikke inklusionsmålsætningen på 96 pct. Målet er fremover at styrke folkeskolens almene fællesskab og undervisning til gavn for alle børn.

Dato: 14. oktober 2017

Sags ID: SAG-2016-03395
Dok. ID: 2400277

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

Endvidere blev der nedsat en opfølgningsgruppe, hvor organisationer og forskere er repræsenteret. Denne opfølgningsgruppe har fokus på den del af anbefalingerne, som har en mere generelt karakter. I forbindelse med økonomiaftalen for 2018 blev ansvaret for opfølgningsgruppen placeret hos KL.

Langt de fleste af de i alt 98 anbefalinger er rettet mod kommuner og skoler, og for at anbefalingerne kan blive omsat fra gode intentioner i en rapport til den virkelighed, børn møder i inkluderende læringsfællesskaber, er der brug for en indsats som understøtter den kommunale implementering. Samtidig er det vigtigt at tænke dagtilbudsområdet med i indsatsen.

Projektets formål

Projektet har til formål at skabe inkluderende læringsmiljøer og fællesskaber for alle børn, og skal understøtte, at hovedintentionerne fra inklusionseftersynets anbefalinger omsættes til praksis lokalt. Projektet har særligt fokus på en tidlig indsats, at understøtte udviklingen af støttesystemer, at sikre medarbejdernes kompetencer, at omsætte viden til anvendelige redskaber, at sikre et større fokus på progression børnenes læring, trivsel og udvikling i, større forældreinvolvering og en styrket tværsektoriel koordination og indsats på børne- og ungeområdet.

Mål/målgruppe

Projektet skal designes til forvaltningschefer, ressourcepersoner, PPR, dagtilbuds- og skoleledere, konsulenter og pædagogiske personale. Konkret vil indsatserne blive udformet og afprøvet i et mindre antal deltagende kommuner, men projektets resultater skal formidles løbende og i konkret anvendelig form til de øvrige kommuner.

Projektbeskrivelse/indsatser

Denne indsats udgøres af tre forskellige foki. Disse tre skal ses i sammenhæng, men retter sig mod forskellige målgrupper og forudsætter forskellige tiltag for at skabe forandring. Det drejer sig om følgende:

- 1) Et organisatorisk fokus
- 2) Et undervisnings- og indholdsmæssigt fokus
- 3) Et kompetencefokus

Et organisatorisk fokus

Ekspertgruppen bag inklusionseftersynet har en række anbefalinger, der retter sig direkte mod ledelsen kommunalt og på skoleniveau. I dette projekt vil fokus særligt være på følgende områder:

- Prioritering af en tidlig indsats både i forhold til generelt at styrke almenmiljøet og i forhold til opsporing, forebyggelse og foregribende indsatser.
- Hurtig og kvalificeret adgang til viden og hjælp, når det pædagogiske personale står i situationer, hvor de har behov for rådgivning, vejledning eller aflastning. Dette kan bl.a. indebære at kommunerne arbejder med at der personale på skolerne, som det øvrige personale kan søge hjælp og støtte hos samt kan understøtte arbejdet med ex. af tolærerordninger og co-teaching.
- Prioritering og synliggørelse af, hvilke indsatser der skal arbejdes med, så der skabes det nødvendige rum til at kunne arbejde med læringsmiljøer. Dette er helt essentielt, idet det skal forebygges, at den enkelte pædagogiske medarbejder, der i praksis kommer til at skulle prioritere. Disse prioriteter skal kommunikeres tydeligt til det pædagogiske personale, forældre

Dato: 14. oktober 2017

Sags ID: SAG-2016-03395
Dok. ID: 2400277

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 4

og elever. Dette kan være i form af en strategi for arbejdet med inkluderende læringsmiljøer.

Et undervisnings- og indholdsmæssigt fokus

En afgørende anbefaling fra inklusionseftersynet er behovet for en større opmærksomhed på det enkelte barns faglige udvikling og trivsel. Dette skal suppleres med fokus på sociale og personlige kompetencer. Samtidig er der behov for at styrke forældreinddragelse og -ansvar. Dette kan eventuelt ske ved, at der udarbejdes en plan for arbejdet med børn med særlige behov, som også bakkes op af forældrene, ligesom der kan sættes fokus på inkluderende læringsfællesskaber gennem elev-til-elev-aktiviteter.

Et kompetencefokus

Eksperthgruppen fremhæver også, at den praksisnære kompetenceudvikling skal styrkes. Dette omfatter også den direkte sparring og supervision, som er central i arbejdet med at underbygge et inkluderende læringsmiljø. Dette kan evt. ske via en plan efteruddannelse af personalet. Samtidig er det essentielt, at viden omsættes til konkrete og anvendelige redskaber, som det pædagogiske personale kan bruge i deres daglige arbejde med børn og elever.

- 0 -

Målet for arbejdet er overordnet, at det fører til en konkret forandring i læringsmiljøerne for kommunernes børn, således at flere børn mødes inkluderende og anerkendende. Dette vil kræve:

- At de fagprofessionelle føler sig kompetente og har et sikkert støttesystem.
- At den eksisterende viden omsættes til konkrete anvendelige redskaber, og at det formidles og implementeres i praksis
- At der på samtlige niveauer arbejdes med et fokus på progression ift. barnets læring, trivsel og udvikling.
- At der er fokus på inddragelse af børn og elever og forældreinvolvering
- At sker en tidlig og vedvarende indsats for børn i risiko for eksklusion
- At der sker en helhedsorienteret indsats med fokus på barnet, med udgangspunkt i en tværgående koordinering af sociale, sundhedsmæssige, familie- og uddannelsesmæssige indsatser.

Projektgennemførelse

Fase 1 - Forberedelse og kontakt til deltagende kommuner: Inden for hver af de overstående områder udvikles en oversigt over allerede eksisterende viden og erfaringer, som danner udgangspunkt for den konkrete indsats. Dette sker i samarbejde med ministerier og videns-organisationer. Arbejdet skal føre til nogle generelle redskaber, som kommuner, skoler og institutioner kan gøre brug af. På baggrund heraf designes de præcise indsatser.

Herudover indgås der aftale med 8 til 10 kommuner om deres deltagelse i projektet, og der udarbejdes en status for kommunen med udgangspunkt i tilgængelige data både kvalitativ og kvantitativ. I forbindelse med deltagelse i projektet vil hver af kommunerne skulle sikre sig en politisk forankring af indsatsen samt et organisatorisk ophæng internt i kommunen.

Dato: 14. oktober 2017

Sags ID: SAG-2016-03395
Dok. ID: 2400277

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 4

Fase 2 - Design og forberedelse af gennemførelsen af de indsatserne: Med udgangspunkt i den udarbejdede status for hver af kommunerne udvælges og tilpasses indsatserne til hver enkelt af kommunerne.

Indsatserne skal tage udgangspunkt i en række af inklusionseftersynets anbefalinger til det kommunale niveau og skoleledelserne. Dette vil blive suppleret af erfaringerne fra allerede igangværende indsatser, jf. identifikationen i fase 1. En stor del af denne fase vil også bestå i at omsætte viden på området til konkrete handlinger, redskaber, praksis mv., som kan bidrage til forandringer i de deltagende kommuner.

Fase 3 - gennemførelse af indsatserne: I denne fase gennemføres indsatserne. Dette sker i samarbejde med relevante videnspersoner mv., ligesom de deltagende kommuner løbende vil få mulighed for gensidig sparring på forskellige niveau.

Fase 4 - opsamling og forankring: I denne fase opsamles erfaringerne fra gennemførelsen af projektet og omsættes til generaliserbar viden, der kan formidles til øvrige kommuner mv.

Samtidig vil denne periode også have fokus på, hvordan de gennemførte indsatser kan lede til en varig forandring i de deltagende kommuner.

Fase 5 – formidling af projektet: gennemførelse af en systematisk formidlingsindsat, der skal understøtte lignende og praksisnære forandringer i andre kommuner og på andre skoler og institutioner.

Økonomi

Der forventes følgende økonomiske udgifter til projektet.

i mio. kr.	2018	2019	2020
Fase 1	1		
Fase 2	2	1	
Fase 3		10	2
Fase 4		1	2
Fase 5			2
Samlet	3	12	6

Projektorganisering

I projektet involveres BKF, Skolelederforeningen, DLF, [BUPL, FOA] DSE, Skole og Forældre, KL, og STUK's udgående læringskonsulenter og Socialstyrelsens praksiskonsulenter.

KL varetager administration og projektlederrollen. Der nedsættes en styregruppe bestående af KL, BKF og Skolelederforeningen, DLF, [BUPL, FOA] DSE, Skole og Forældre samt UVM og BSM.

Herudover nedsættes der en kommunal følgegruppe.

Dato: 14. oktober 2017

Sags ID: SAG-2016-03395
Dok. ID: 2400277

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 4